

Dr hab. Iwona Kowalska – prof. SGGW  
Instytut Ekonomii i Finansów  
Katedra Finansów  
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

## RECENZJA

**rozprawy doktorskiej Pana mgr. Tomasza Piotra Podleśnego  
pt.: Repartycja środków finansowych pomiędzy budżetem państwa  
a jednostkami samorządu terytorialnego w Polsce  
wykonanej pod kierunkiem dr hab. Aleksandry Grzesiuk – prof. ZUT  
oraz dr Marzeny Rydzewskiej (promotora pomocniczego)  
w Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym  
w Szczecinie**

### 1. Uzasadnienie wyboru tematu

Tytuł rozprawy doktorskiej w wersji zaproponowanej przez Doktoranta nie budzi zastrzeżeń i sytuuje się w dyscyplinie: Ekonomia i Finanse (deklaracja zawarta na stronie tytułowej dysertacji). Podjęty temat pracy doktorskiej jest ważny dla nauki i praktyki w zakresie oceny przepływów pieniężnych uzyskiwanych przez jednostki samorządu terytorialnego (JST) z budżetu państwa. Można by nawet rzec, że aspekt oceny repartycji środków finansowych nie traci na ważności ani w ujęciu historycznego podejścia do oceny funkcjonowania samorządu w Polsce, ani tym bardziej w ujęciu teraźniejszego oraz przyszłościowego systemu zasilania finansowego JST w celu realizacji zadań publicznych. We wstępie do pracy zostało zawarte uzasadnienie wyboru tej problematyki z intencją Autora pracy by częściowo wypełnić lukę badawczą w zakresie problematyki niedoszacowania przepływów finansowych z budżetu państwa do samorządów. Niemniej w powyższym uzasadnieniu wyboru tematu pracy zabrakło, w mojej ocenie, kwestii dotyczących:

1. Jednoznacznego podkreślenia wagi podjętego tematu w świetle dotychczasowego dorobku nauki w zakresie nurtów szkół ekonomicznych i teorii finansów publicznych.
2. Wagi podjętej tematyki w kontekście dotychczasowego dorobku literatury przedmiotu – Doktorant dość lakonicznie jedynie stwierdza, iż to *”zagadnienie jest słabo rozpoznane, tak w literaturze naukowej jak i w praktyce samorządowej”*.

3. Podkreślenia unikatowości podjętego wyzwania badawczego pod względem przyjętego horyzontu czasowego do analiz tj. lat: 2010 – 2020 (uwagi dotyczące niestety braku konsekwencji w zachowaniu tej cezurę czasowej przez Doktoranta zostaną omówione szerzej w pkt 2 recenzji).
4. Wskazania potencjalnego grona odbiorców, którzy mogliby być zainteresowani wynikami badań, co podkreśliłoby poza walorami poznawczymi pracy, także jej aplikacyjne atuty.

## **2. Ocena metodologicznej strony rozprawy**

Uwaga generalna - założenia metodyczne pracy są zaprezentowane w dwóch jej różnych miejscach tj.: we wstępie oraz punkcie 1 ostatniego (5) rozdziału dysertacji (którego treść rozpoczyna się od strony 170! pracy). Przyjęty przez Doktoranta powyższy sposób „rozstrzelenia” tak kluczowych treści w pracy spowodował:

1. -Utrudnienie percepcji tych treści w kontekście spójności ich przedstawienia, co wywołało efekt atomizacji poszczególnych partii pracy doktorskiej; dodatkowo efektem ubocznym przyjęcia takiej koncepcji prezentacji treści są nieuprawnione powtórzenia treści dotyczące m.in. wyboru metody case study do analiz.
2. -Niedosyt informacyjny po zapoznaniu się z treścią pierwszego w kolejności fragmentu pracy dotyczącego założeń badawczych (wstęp) np. w zakresie wskazania przesłanek wyboru do case study 9 gmin.

### **2.1. Cele i hipotezy badawcze**

Założenia badawcze pracy obejmujące m.in. cele i hipotezy badawcze zostały w pracy zaprezentowane we wstępie i stanowią na ogół dość spójną całość koncepcyjną tzn. wpisują się w formułę tytułu dysertacji. Należy jednak podkreślić, że choć w tytule dysertacji użyto sformułowania ”jednostki samorządu terytorialnego”, to przyjęte w pracy analizy dotyczą w głównej mierze jednego szczebla JST tj. gmin, co najwyraźniej jest uwidocznione w treści rozdziału 5.

Cel główny dysertacji, został przez Doktoranta, dość ambitnie postawiony: *”ocena znaczenia i transparentności podziału środków między budżetem państwa a jednostkami samorządu terytorialnego oraz ich wpływu na samodzielność finansową jednostek samorządu terytorialnego”*. Należy zauważyć, że użycie w treści celu głównego słowa: ”wpływ” w pracach przygotowywanych w dyscyplinie: Ekonomia i Finanse wymaga szczególnej dbałości o właściwy dobór metod badawczych (komentarz do wykorzystanych w pracy metod

badawczych jest ujęty w pkt 2.2. recenzji). Do tak sformułowanego celu głównego zostało przyporządkowanych osiem celów szczegółowych (Doktorant niestety jako oznaczenia wyliczeń stosuje kropki!), które pod względem treści są poprawnie sformułowane i korespondują z układem treści zaprezentowanym w dysertacji. Wprawdzie postawione w pracy cele zostały osiągnięte, ale zgłoszone są uwagi do sposobu ich realizacji (por. pkt. 2.2. recenzji).

W pracy sformułowano trzy hipotezy. Uwzględniając fakt, iż według Ch. F. Nachmias, hipotezy badawcze muszą być:

- jasno sformułowane – należy zdefiniować pojęciowo i operacyjnie wszystkie zmienne;
- konkretne – należy określić jakie są związki pomiędzy zmiennymi;
- sprawdzalne za pomocą dostępnych metod;
- pozbawione elementów wartościujących - stronniczość badacza czy jego subiektywne preferencje nie powinny w żadnym wypadku wpływać na proces badawczy;

należy stwierdzić, że Doktorant dołożył dość starań by w dużym stopniu zadość uczynić tym wymogom. Niemniej jednak warto zwrócić uwagę na fakt, iż w formule hipotezy 3 jest użyte określenie: „czynniki pozamerytoryczne”, które nie zostało wyjaśnione. Wyjaśnienie tego typu pojęć jest niezbędne dla rzetelności przeprowadzenia weryfikacji hipotezy badawczej. Warto jednak podkreślić, że treść hipotez jest tak skonstruowana, że wynik ich weryfikacji nie jest przewidywalny z góry, co należy uznać za atut tej pracy. Ale należy także zauważyć, że w zakończeniu pracy wskazane treści hipotez są częściowo zmodyfikowane w porównaniu z wersją zamieszczoną we wstępie (co nie jest zrozumiałe dla recenzenta).

Konkludując wątek dotyczący hipotez warto wskazać, że od trafności i poprawności hipotezy badawczej zależy skuteczność przeprowadzonych badań oraz możliwość wykrycia rzeczywistych uwarunkowań, struktur i dynamiki badanych zjawisk.

## **2.2. Charakterystyka materiału badawczego i metod badawczych**

Możliwość weryfikacji hipotez badawczych jest uzależniona m.in. od doboru:

- 1) danych (ich kategoryzacji; okresu badawczego z którego te dane pochodzą);
- 2) metod badawczych.

W zakresie doboru danych ujętych do analiz przez Doktoranta brak jest informacji w treści pracy jaki typ danych jest przedmiotem analiz (dane pierwotne/wtórne). Wprawdzie Doktorant na stronie 12 pisze: „*Podstawowym źródłem danych, na podstawie których przeprowadzone zostały badania, są sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za lata 2010-2021*”, ale nie wskazuje jaki to typ danych. Ta identyfikacja

kategoryzacji danych jest z kolei o tyle istotna, że dobór metod badawczych jest właśnie powiązany z tą kategoryzacją. Kolejną kwestią osłabiającą ocenę tej części pracy doktorskiej jest opis obiektów badawczych. Doktorant wskazuje na stronie 10 pracy, iż „*Zakres podmiotowy i przestrzenny badania obejmuje gminy w Polsce. W Polsce, według stanu z 1 stycznia 2022r., istnieje 2477 gmin, w tym 1513 gmin wiejskich, 662 gmin miejsko-wiejskich oraz 302 gminy miejskie*”. Ale jeżeli spojrzeć się na konstrukcję hipotezy 1 to w jej treści jest mowa o jednostkach samorządu terytorialnego, a nie o gminach. Pamiętając o trójszczeblowym ustroju samorządowym w Polsce nieuprawnione byłoby utożsamianie JST wyłącznie z gminami. Ale jeżeli z kolei Doktorant nie utożsamiał na potrzeby hipotezy 1 JST z gminami to wykazany zakres podmiotowy badań nie koreluje w pełni z treścią hipotezy 1.

Kolejną kwestią dotyczącą danych jest okres badawczy z którego one pochodzą. W tym zakresie są dwie zasadnicze uwagi do pracy doktorskiej. Pierwsza uwaga dotyczy braku spójności w zapisie lat obejmujących okres badawczy. Na stronie 7 dysertacji jest zawarty zapis o przyjętym do analiz okresie: 2010 – 2020, z kolei na stronie 12 jest już wpisany okres 2020 – 2021, a w niektórych ujęciach analitycznych jest ujmowany także rok 2022 (por. tabela 2.5). Także w przytoczonym już w tym punkcie recenzji fragmencie pracy ze strony 10 liczebność gmin jest podawana według stanu na dzień 01.01.2022. Ponadto należy zaznaczyć, że w wielu ujęciach analitycznych są wybiórczo wykazywane lata z przyjętego okresu do badań. Dla przykładu brakuje wyjaśnień dlaczego :

- 1) w tabeli 3.2 i 3.3. są ujęte dane tylko dla roku 2010, 2015, 2019 i 2020?
- 2) na wykresie 3.4 jest uwzględniony tylko rok 2020? itp.

Druga uwaga dotyczy bardzo lakonicznego uzasadnienia wyboru okresu do analizy. W pracy na stronie 7 stwierdzono, iż” *W analizowanym przez Autora okresie (2010-2020) poziom dochodów własnych JST był w znaczący sposób uzupełniany przez system dotacji i subwencji z budżetu państwa*”. W przypadku pracy traktującej o przepływach pieniężnych pomiędzy JST a budżetem państwa należałoby znacznie bardziej wnikliwie to uzasadnienie zaprezentować, bo przy takim ogólnym zapisie równie dobrze można byłoby zawrzeć do analizy także okres przed 2010 r.

Gdy zaś chodzi o ocenę doboru metod badawczych to trzeba stwierdzić bardzo zróżnicowany poziom prezentacji treści na ten temat w pracy. Przyjęty przez Doktoranta indukcyjny model badawczy generalnie daje się obronić, ale pod warunkiem opisanie metod użytych w tym modelu. Podczas gdy w pracy wskazano wyłącznie ich nazwy i nie wskazano do jakiej części meritum pracy będą one miały zastosowanie. Wyjątek stanowi studium przypadku – ta metoda jest poprawnie i wystarczająco szczegółowo opisana. W pracy nie ma wprost zawartej odpowiedzi np. na pytanie:

jaka metoda została wykorzystana do ustalenia wpływu podziału środków między budżetem państwa a jednostkami samorządu terytorialnego na ich samodzielność finansową (por. treść celu głównego pracy).

Jeszcze nieco inny problem dotyczy zastosowania metody eksperckiej. W przypadku zastosowania tej metody do wyboru pięciu strumieni finansowych (por. rozdz. 4) na stronie 140 wskazano, iż: *”Autor dokonał doboru w efekcie eksperckich dyskusji w gronie władz samorządowych (wójtowie, burmistrzowie, skarbnicy oraz prawnicy reprezentujący samorzady), w których uczestniczył w ramach swojej pracy zawodowej”*. Tak zaprezentowany opis doboru celowego tych strumieni w żaden sposób ich nie specyfikuje na tle innych strumieni finansowych charakteryzujących gminy.

Innymi słowy część założeń metodycznych w pracy doktorskiej nie jest zaprezentowana w sposób, który by nie budził wątpliwości co do sposobu zweryfikowania poszczególnych hipotez – przy pomocy jakiej metody, na jakich obiektach badawczych i na jakiej ich liczebności tę weryfikację uczyniono. W tym miejscu warto bowiem podkreślić, iż przedmiot analiz z rozdziału 5 dotyczy kwestii subwencji ogólnej, rekompensat za utracony podatek od nieruchomości oraz zadań zleconych. A z kolei te zagadnienia nie są wprost ujęte w treści hipotez badawczych.

### **3. Konstrukcja i zakres pracy**

Uwaga generalna: Doktorant wielokrotnie podkreśla w treści swej pracy, że ma ona charakter interdyscyplinarny (stosowane są w pracy różne zapisy w tej materii: prawno – ekonomiczny/ ekonomiczno – prawny charakter). Takie stanowisko wydaje się nieuprawnione, gdyż z samego faktu powoływania się przez Doktoranta na podstawy prawne dotyczące przepływów pieniężnych pomiędzy budżetem JST a budżetem państwa nie można wyprowadzać wniosku o takim charakterze pracy. Wszak zasada legalizmu w sektorze finansów publicznych wymusza odwoływanie się do podstaw prawnych by móc przeprowadzić w jakimkolwiek aspekcie analizę systemu finansów samorządowych w Polsce, w tym analizę zagadnienia szczegółowego jakim jest repartycja środków publicznych pomiędzy budżetem państwa a JST.

Praca doktorska składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów, zakończenia, bibliografii oraz trzech załączników. Objętość pracy to 247 strony. Praca ma charakter teoretyczno – analityczny. Obie płaszczyzny uzupełniają się. Proporcje treściowe w układzie pracy są zróżnicowane – objętość stricte części analitycznej pracy jest mniejszościowa (obejmuje przede wszystkim rozdział 5 – strony: 170 - 216).

Ocena ogólna układu pracy jest dość pozytywna, przy czym nie stosuje się wyodrębnienia z szerszego ujęcia treści merytorycznej tylko jednego podpunktu (por. punkt 2.1 w rozdziale 4). Natomiast ujęcie problemowe zagadnień, zaprezentowane w pracy, charakteryzuje się zróżnicowanym poziomem intensywności co wpływa na ocenę poziomu jakości meritum dysertacji. Ujęcie problemowe (zdecydowanie wyżej oceniane) jest bardziej wyeksponowane w treści rozdziałów 4 i 5, które dotyczą sensu stricto zagadnień ujętych w tytule dysertacji pracy. Natomiast rozdziały przeglądowe: 1: *Istota i przesłanki funkcjonowania samorządu terytorialnego* oraz 2: *Finansowe przesłanki działalności samorządu terytorialnego* egzemplifikują poprawny przegląd literatury, ale w odbiorze czytelniczym utrwalają jedynie znany już i dobrze opisany przegląd literatury dotyczący w ogóle ram funkcjonowania JST w Polsce. Odbiór treści w tych dwóch rozdziałach zawiera zdecydowanie za mało powiązań z głównym wątkiem pracy jakim jest repartycja środków publicznych pomiędzy JST a budżetem państwa. Ponadto ujęcie treściowe tytułów podrozdziałów w tych dwóch analizowanych rozdziałach skłania do skojarzeń z ujęciem leksykalnym pojęć z zakresu funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce. Ta część pracy mogłaby być znacznie lepiej „zagospodarowana” treściowo gdyby Doktorant przeprowadził analizę usytuowania problematyki repartycji środków publicznych pomiędzy JST a budżetem państwa w nurcie teorii szkół ekonomicznych oraz teorii finansów publicznych. Tego w pracy w ogóle nie zaprezentowano poza informacją na stronie 7 : „*Podjęta problematyka badawcza wpisuje się także w szerszy kontekst rozważań teoretycznych dotyczących ekonomicznej zawodności państwa (ang. governance failure). Jak wskazuje A. Lipowski, przyczyny zawodności państwa, podobnie jak w przypadku niedoskonałości rynku, przejawiają się w trzech sferach: alokacji zasobów, stabilizacji i podziału dochodów. Państwo dokonuje podziału dochodów, realizując m.in. funkcję redystrybucyjną*”. Powyższy wątek bardzo pożądanym w ocenie strony teoretycznej pracy doktorskiej jest wyłącznie przez Doktoranta zasygnalizowany.

W ocenie rozdziału 3: *Funkcjonowanie gmin w modelu samorządu terytorialnego w Polsce i implikacje ekonomiczne* na pochwałę zasługuje przede wszystkim treść zawarta na stronach 120 – 121, gdzie Autor zaprezentował wnioski wynikające z porównania międzynarodowego (w obrębie UE) w zakresie przedmiotowym rozprawy (w ramach treści punktu 2: *Zasady repartycji budżetu centralnego jako źródło zasilania budżetów gmin*). Pochwała wynika z faktu, iż umiędzynarodowienie treści zagadnień dotyczących funkcjonowania JST w Polsce, w tym ich systemów finansowania, jest stosunkowo rzadko podejmowane w literaturze przedmiotu.

Treść rozdziału 4: *Przekazywanie środków finansowych z budżetu państwa do gmin. Analiza mechanizmu repartycji*, jest interesująca poznawczo głównie ze względu na wybór



(metodą ekspercką – uwagi do prezentacji tej metody są zawarte w pkt. 2 recenzji) pięciu strumieni finansowych istotnych do analizy zjawiska repartycji środków publicznych pomiędzy JST a budżetem państwa. Natomiast istotną słabością treści tego rozdziału jest wyjaśnienie pojęcia repartycja wyłącznie w oparciu o słownik języka polskiego. Wytłumaczenie tego pojęcia powinno być przeprowadzone na gruncie literatury zgodnej z dyscypliną w której Doktorant ubiega się o stopień naukowy.

Treść rozdziału 5: *Implikacje ekonomiczne wysokości transferów z budżetu państwa do gmin. Wyniki badań własnych*, nie budzi większych wątpliwości merytorycznych. Rozdział ten stanowi najbardziej wartościowy fragment pracy doktorskiej co najmniej z dwóch powodów:

1. Układu analizy treści tego rozdziału poprzez omawianie w ramach case study sytuacji wybranych gmin w trzech odsłonach: diagnoza, konsekwencje, rozwiązanie. Analiza jest zaprezentowana z wykorzystaniem obliczeń dotyczących niedoszacowania środków przekazywanych gminom z budżetu państwa (część wyników w układzie tabelarycznym jest zasadnie wyniesiona do załączników).
2. Zróżnicowanego wykazu strumieni finansowych uwzględnionych do analiz: od strumieni dotyczących ogółu gmin (jak subwencja ogólna czy na zadania zlecone) po przykłady strumieni odnoszących się do wybranych gmin w Polsce (rekompensaty za utracony podatek od nieruchomości w związku z gruntami leżącymi na terytorium parków narodowych).

Zasadność zaprezentowanych w rozdziałach 1 – 5 cytowań (pochodzących z literatury przedmiotu) generalnie nie budzi zastrzeżeń. W niektórych miejscach pracy brak jest jednak wskazania źródeł danych zawartych w treści rozdziałów (np. dotyczące bezpłatnych usług dla seniorów w ramach programu: Viva Poznań - s. 167 pracy).

W zakończeniu zawarto dane dotyczące osiągnięcia zamierzonych celów badawczych ze wskazaniem sposobu ich realizacji, co stanowi oczekiwany standard prezentacji treści w tej części pracy. Uwagi od strony metodycznej do sposobu zaprezentowania w tej części pracy realizacji celów zostały przedstawione w pkt. 2 recenzji. Częściowo odmienna jest również formuła celu i hipotez badawczych zawarta w tej części pracy doktorskiej (co od strony metodycznej zostało skomentowane w pkt 2 recenzji) oraz nawiązywanie (w przypadku weryfikacji hipotezy 1) do przykładu reformy oświaty z 2017 r. na okoliczność braku korelacji pomiędzy przydzielaniem zadań a udziałem w finansach publicznych. Wszak sam Autor nie raz w swej pracy akcentował, że nie poddaje analizie części oświatowej subwencji ogólnej (jeden z przykładów wypowiedzi Autora na ten temat w treści pracy: „*Ze względu na specyficzny charakter subwencji oświatowej, Autor rozprawy nie podjął badań empirycznych nad*

*kwestią ewentualnego niedoszacowania transferów do samorządów z tego tytułu.*” – s. 156). W zakończeniu brakuje wniosków z badań kto i w jakim zakresie mógłby skorzystać z wyników badań Autora (np. można było zarekomendować działania dla JST jakie powinny one podejmować by sposób archiwizowania danych, w tym finansowych, był użyteczny na okoliczność ew. dowodzenia zasadności roszczeń wobec Skarbu Państwa z tytułu niedoszacowania wysokości transferów z budżetu państwa). Natomiast na pochwałę zasługuje sugestia Autora pracy w zakresie wyznaczenia kierunku dalszych badań w zakresie repartycji środków publicznych odnosząca się m.in. do analizy tego zagadnienia w zależności od typu administracyjnego gminy. Takie przyszłościowe ujęcie badawcze (jeżeli zostałyby zrealizowane) miałyby duże walory poznawcze i aplikacyjne.

Zaproponowany układ i zakres treści pracy doktorskiej jest pochodną bibliografii liczącej 167 pozycji, 30 aktów prawnych, 18 orzeczeń sądowych oraz 8 innych pozycji. Wsparcie pozycji bibliograficznych orzeczeniami sądowymi należy ocenić bardzo pozytywnie uwzględniając analizowany problem badawczy w dysertacji. Tym bardziej, że w wykazie tym zawarto orzeczenia zarówno Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego. Dobór pozycji bibliograficznych jest dość poprawny gdy chodzi o złożoność problematyki. Wyjątek stanowi brak pozycji literaturowych w związku z zasygnalizowaną już kwestią potrzeby usytuowania problematyki repartycji środków publicznych w nurcie teorii szkół ekonomicznych. Autor posiłkował się również literaturą obcojęzyczną, choć jej nieduży udział można częściowo usprawiedliwić faktem trudności dokonywania porównań międzynarodowych w zakresie funkcjonowania JST w związku z istniejącymi różnicami ustrojowymi tych jednostek nawet w układzie UE. Dobór literatury w zakresie jej aktualności spełnia standard. W przypadku aktów prawnych, choć do ich wykazu nie zgłaszam zastrzeżeń, to jednak do zapisu ich promulgacji, już tak (por. uwagi do formalnej strony pracy).

Percepcję treści pracy ułatwia 36 zestawień tabelarycznych, 2 rysunki oraz 6 wykresów, których numeracja nie jest jednak ciągła w obrębie całej pracy (ciągłość zachowana jest w obrębie poszczególnego rozdziału). Sporządzony w pracy wykaz tabel, rysunków i wykresów wskazuje na dość mocno utrwalony u Doktoranta nawyk do nieuprawnionego powtarzania słów przy zachowaniu nagłówka porządkującego (np. pod nagłówkiem: Wykaz tabel jest 36 razy powtórzone słowo: „tabela” przy każdym tytule tabeli i jej numeracji). Sposób prezentacji zestawień tabelarycznych ma niestety niedociągnięcia. Do głównych mankamentów można zaliczyć:



1. Brak konsekwencji w wypełnianiu treścią poszczególnych pól w główce tabeli (puste pola w główce występują– np. w tabeli: 2.6; 2.7; 3.4; 3.5; 3.6; 4.4; 5.6; 5.8).
2. Konstruowanie tabel z jednym wierszem merytorycznym (dotyczy tabel: 5.6; 5.8; 5.9; 5.10).
3. Brak powtórzenia główki tabeli przy przepełnieniu tabeli na kolejną stronę (por. tab. 5.7).
4. Zapis danych finansowych jest wyśrodkowany co zniekształca odbiór rzeczywistej wartości danych w zestawieniu porównawczym (nie jest zachowany porządek zapisu typowy do ewidencji przepływów pieniężnych z separatorem dziesiętnym).
5. Zapisy źródłowe pod tabelami są skonstruowane w układzie noty bibliograficznej typowej dla sporządzania bibliografii (por. uwagi do konstrukcji przypisów dolnych w pracy – punkt 4 recenzji).

Natomiast gdy chodzi o umiejscowienie tytułów rysunków i wykresów to co do zasady są one umieszczane pod rysunkiem/wykresem, a nie jak to ma miejsce w recenzowanej pracy nad rysunkiem/wykresem.

#### **4.Strona formalna pracy**

Strona formalna treści pracy jest na ogół prawidłowa. Doktorant posługuje się dość dobrze operatem pojęciowym właściwym w dyscyplinie: Ekonomia i Finanse z pewnymi nielicznymi wtrętami nazewnictwa z nauk prawno - administracyjnych (np. z prawa procesowego – notoryjność). Niemniej jednak na kilka kwestii formalnych uwidocznionych w pracy należy zwrócić uwagę:

1. W pracy są liczne potknięcia językowe dotyczące literówek czasami wywołujące odruch zdziwienia recenzenta (np. „... została zweryfikowana pożywnie” na s. 218).
2. W treści pracy zawarto słowa, których desygnatu pojęć w ogóle nie można zidentyfikować (np.: wraza na s. 27) lub ich użycie jest co najmniej dyskusyjne (np.: „...*najmniejszych JST – gmin...*” na s. 155)
3. W pracy są zawarte sformułowania o bardzo wątpliwej stylistyce w odbiorze (np.: „*Jeżeli samorząd terytorialny, jako podmiot władzy publicznej jest nosicielem przypisanych mu praw podmiotowych....*” na s. 4).

4. Konstruowanie fraz wyrazowych (pewnych skrótów myślowych), których zastosowanie w języku pisany zniekształca odbiór merytoryczny treści pracy (np.: „.....*należy odnieść się do zadań województwa jako szczebla samorządu (na czele którego stoi marszałek)* na s. 45 –organ wykonawczy na szczeblu samorządu województwa jest kolegialny; „*Część wyrównawcza składa się z sumy kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej, a także z części równoważącej i oświatowej.*” na s. 145 – część wyrównawcza subwencji ogólnej nie składa się z części równoważącej i oświatowej).
5. Nieuprawniona personifikacja tabel w treści komentarzowej (np. na s. 191 ).
6. Stosowanie w części pracy nieprofesjonalnych oznaczeń do zapisu wyliczeń (kropki).
7. Konstrukcja przypisów dolnych zaprezentowana w pracy doktorskiej zatracą swoją specyfikę poprzez stosowanie układu noty bibliograficznej typowej dla sporządzania bibliografii (gdzie ma uzasadnienie sporządzanie noty według pierwszej litery nazwiska autora).
8. Brak domykania interpunkcyjnego zdań stanowiących treść przypisów dolnych.
9. Wielokrotne powtarzanie w przypisach tej samej treści promulgacji aktu prawnego, który jest poddawany analizie w wielu miejscach treści pracy. Taki sposób postępowania miałby sens gdyby Autor pracy zaznaczał przy kolejnym wpisaniu promulgacji zapis „dojścia legislacyjnego” np. do konkretnej nowelizacji aktu prawnego, który już wcześniej analizował (np. na potrzeby interpretacji danego fragmentu treści pracy) lub np. do zaznaczenia wprowadzenia do obiegu prawnego tekstu ujednoczonego danego aktu prawnego.
10. Niepoprawny zapis promulgacji występujący wielokrotnie w pracy „z późn. zm.” – zmiana jest z założenia późniejsza. Poprawnie powinno być: „ze zm.”
11. Przydałoby się aby strony parzyste pracy nie były wpisywane od strony grzbietu pracy bo w ten sposób jest utrudniony dostęp do paginacji.

Odrębną kwestią do odnotowania jest upodabnianie przez Doktoranta fragmentów treści pracy naukowej (do której zalicza się doktorat) do treści pism prawnie – administracyjnych w zakresie cytowania przepisów prawnych. Najbardziej jaskrawo jest to zaprezentowane na stronie 161 dysertacji gdzie Doktorant skopiował z ustawy zapisy dotyczące przeznaczenia dotacji celowych ( np.: „*na realizację projektów pomocy technicznej finansowanych z udziałem środków europejskich i środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b*”) bez uczynienia jakiegokolwiek nawet najmniejszego odniesienia się merytorycznego do tych zapisów w

kontekście co najmniej wskazania jakich w rzeczywistości środków dotyczy ów zapis art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b.

### **5. Wniosek końcowy**

Uwzględniając zakres uwag do pracy, ale doceniając także jej mocne strony stwierdzam, iż dysertacja spełnia na poziomie minimum wymogi stawiane rozprawom doktorskim wynikające z ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zm.). Praca prezentuje oryginalne rozwiązanie problemu naukowego oraz stanowi samodzielne rozwiązanie tematu badawczego. Uwzględniając powyższe stawiam wniosek o dopuszczenie pracy Pana mgr. Tomasza Piotra Podleśnego *pt.: Repartycja środków finansowych pomiędzy budżetem państwa a jednostkami samorządu terytorialnego w Polsce* do publicznej obrony.

Iwona Kowalska



Warszawa, dnia 1 września 2022 r.

